

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici — spiski ulici blizu v Trstu v tobakarni — vsaka po 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasi slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Deželni zbor goriški.

Četrta seja, dne 13. aprila 1877. Poterdi se zapisnik zadnje seje.

Poslanec N. E. Feliks baron Pino Friedenthal-ski položi slovesno obljubo.

Predsednik naznanja došle peticije, katere si pridružuje izročiti dotičnim odsekom.

Po prestopu na dnevni red predlaga poslanec dr. Abram v imenu deželnega odbora, naj deželni zbor poterdi načrt postav, vsled katerega bo pooblaščen deželni odbor, da bo smel dovoljevati nad 50 odstotke priklade k izravnim davkom in k potrošninam ter predlagati jih v najvišje poterjenje.

Postava je obveljala tudi v zadnjem branji.

O drugi točki dnevnega reda poroča poslanec dr. Deperis tudi v imenu deželnega odbora, namreč glede predloga kuratorija deželne kmetijske šole za stran preuravnave tiste šole, ter predlaga, naj se za razpravo tega predmeta izvoli poseben odsek sedmih udov, z naročilom, da o tem še v tej sesiji poroča.

Ko se ta predlog sprejme, prestopi se k volitvi odseka.

Listki oddani o prvem glasovanju kažejo, da so dobili absolutno večino glasov samo poslanci: Pagliaruzzi, Del-Torre, Dottori, Coronini in Gasser.

Zarad tega se v drugič voli in izbereta se v ta odsek še poslanci: dr. Tonkli in Kocijančič.

O tretji točki poročajo posamezni poročevalci finančnega odseka in se poterdijo brez ugovora sledeči proračuni za leto 1878:

1. Proračun glavnega zaloga za vboge
2. Proračun gospinskega zaloga
3. Proračun štipendijskega zaloga
4. Proračun zaloga za ranjene in bolne vojake
5. Šolski zalog
6. Proračun zaloga za gojzdorejo
7. Proračun deželnega občinskega zaloga
8. Proračun zaloga Verdenberskih stipendij z dohodki 3664 gl. in stroški 3788 gl., torej s primanjkljajem 124 gl., ki naj se pokrije z odbitkom 31/2 odstotkov pri vsaki stipendiji.

Nadaljevalje dnevni red priobčuje peticijski odsek po dotičnih poročevalcih svoja poročila.

O peticiji deželnega denarničarja, da bi se mu pripoznala tretja petletnica, preide se na dnevni red.

Peticija Antono Cotič-a, praktičnega živinozdravnika v Škerbini, za podelitev nagrade se zaverne.

Prošnja Jušta Vuge, naj se mu dovoli enaka plača, kakoršno dobivajo stalno nameščenim sluga, odstopi se deželnemu odboru v reševanje.

Odboru zaloge v podporo revnim vseučiliščnikom v Gradcu se dovoli za leto 1878 gl. 25.

O prošnjah Virgilija Blarzina in Josipa Kacafura, naj bi se vsakemu dovolil celi adjutum 350 gl., prestopi zbor na dnevni red.

O prošnji deželnega računskega diurnista Josipa Defiori, da bi se mu poviksala dnina, preide se na dnevni red.

Živino-zdraviljskemu dijaku Alojziju-u Dionisio dovoli se podpora 200 gold. za l. 1878, katere naj mu deželni odbor nakaže, kadar predloži spričevala o dobrem napredovanju v svojih študijah.

O prošnjah Valentina Planinščka in Andreja Logarja, deželnih slug, za letno stalno podporo preide se na dnevni red.

S tem je končan dnevni red.

Predsednik naznanja, da si je odsek za kmet. šolo zbral za predsednika grofa Coronini-ja, kateri hoče poročevalca pozneje odločiti.

Predsednik sklene sejo in napove prihodnjo sejo za torek 17. t. m. ob 5. uri po poludne z opazko, da naznanja o pravem času dotični dnevni red.

Peta seja, 17. aprila: Zapisnik zadnje seje se potrdi.

Predsednik se spominja v primernem govoru odličnih zaslug najvojvode Albrecht-a, kateri bo obhajal jutre 40 letnico svojega vojaškega službovanja in vabi poslance, naj ga pooblastijo, da mu sme pri tej slovesnej priliki telegrafično čestitati v zborovem imenu. Vsi poslanci vstanejo v znamenje privolenja.

Naznanja dalje, da sta poslanci Strassoldo in Kocijančič zadržana današnje seje udeležiti se.

Novo došle peticije izroči dotičnim odsekom.

Poslanec Kovačič podaja sledeči vtemeljen predlog:

Visoki deželni zbor!

Goriški deželni zbor je uže večkrat poudarjal važnost one državne ceste, katera drži od Gorice po Soški dolini čez Predel do Koroške, in silno potrebo, da bi se tako uravnala in popravila, kakor to zahtevajo interesi javnega občevarja.

Leta 1863 je prišla prvokrat v visokem zboru v

razpravo prošnja vseh občinskih zastopov Sočke doline, ki je to nameravala, in bila je na to sklenjena in odposlana visoki vladi prav temeljita peticija, katero je pa ona zavrnila, kakor je poročalo c. k. namestništvo z dopisom 3. julija 1863 št. 1779 vsled razpisa visokega c. k. državnega ministerstva od 26. junija istega leta št. 5043.

Vlada je takrat poudarjala, da ji je pred vsem skrbeti za preuravnavo važnejših in potrebnejših državnih cest; da se dela na Koroški cesti še lahko odložijo, ker je ta cesta za javno občevarje le malo važna itd.

To mnenje je prevagovalo v vladnih krogih, dokler je bilo še Beneško združeno z Avstrijo in je še Pontabeljska cesta veljala za glavno kupčijsko žilo na južni državni strani.

Toda po odstopu Beneškega so se stvari v tem oziru popolnoma preobrnille, državna cesta ob Soči je zadobila od tistih dob toliko važnosti v kupčijem in stratežnem oziru, s kolikoršno se more malo katera druga državna cesta ponasati. Zakaj? To je na drobno in temeljito razloženo v peticiji do vis. ministerstva, katero je visoki deželni zbor sklenil v sesiji leta 1866 in pa v prošnji vseh občin od Gorice do Predela, katero je deželni odbor z dopisom od 1. maja 1868 št. 911 odposlal c. k. namestništvu v Trstu z namenom, da bi jo podpiralo pri vis. c. k. državnem in kupčijem ministerstvu.

In v resnici je veliko važnost Koroške ceste in potrebo, da se za javno občevarje spodobno popravi, pozneje tudi visoka vlada ne samo v rešitvah dotičnih vlog ampak tudi dejansko s tem pripoznavala, da je dala predelati in poravnati strme in nevarne klanec v Dolgi Njivi, za Ročinjem, v Ušniku in v Volčah. S tem je visoka vlada državnim interesom v obče, a posebno še kupčijem potrebam gorske strani naše dežele jako vstregla — a svoje naloge ni še dognala in je ne bo, dokler ne bo cesta vsa skozi tako preuravnana, da se bo moglo po njej povsod tudi stežmi, z blagom obloženimi vozovi brez priprege občevariti in dokler se ne odstranijo vse nevarnosti, katere se tu pa tam na posameznih mestih vznike strašijo in javno občevarje nadlegujejo.

Med takimi nevarnimi mesti naj poudarjam posebno strni klanec, imenovan Ovink, pred Platarjem (D. Z. XI/10—XI/12), o katerem je c. k. namestništvo v Trstu uže z dopisom od 3. avgusta 1867

LISTEK.

Mavhinje 10. aprila — Pisatelj teh vrstic je že enkrat bil začel z znanstvenimi dopisi, zarad tega to spet poskuša, dobro vedé, da je to neskončno boljše, ko izvedeti, kje i kdaj se je kak dimnik podrl, ali kolikokrat se kje na teden kislo zelje je. Tudi nij, da bi imeli vsi članki pisani biti samo za prostega deželana, saj tudi drugi čitatelji so, ki želé za-se kaj tečnejše hrane. Mnogim ne bom nič novega povedal; pa, ali mora biti vse novo? Velikrat me zanima, ko me kdo poterjuje v tem, česar sem se sam učil, ter za dobro izpoznal. Da ne bom zmerom citiral, naj tu povem, da sta mi Cic i Quint. poglavna voditelja. Da moram biti varčen z besedo, vleva mi pomanjek prostora. Ker se mi pa pozdeva, da se nekteri posebno mlajši pisci preplahi slovniških form kot edinih zveličaric držé, v t. m. pa drugo veliko več študijo, namreč tenak okus i zlog zanemarjajo, bodi mi dovoljeno z nekterimi opombami „o zlogu ali štilu“ začeti — Štil so rekali stari onemu orodju, s kojim so dobili črke v povošene ali svinčene plošče, i tako izraževali svoje misli. Mi pa imenujemo štil ali zlog oblik i način pisanja. Zlog torej nij jezik sam na sebi; ampaki rekel bi, prikazen naših mislij po njih naturi, i potem takem nij zadosti, da smo kaj iznašli i da smo v slovnicu trdni; praša se še le, kako smo to naslikali. — Naj so naše

misli še tako krasne, naj so oblike, da jim nikdo ne more blizu, ako onih primerno, to je, kakor se njihovej kakovosti pristuje, izraziti ne znamo, bode naš zlog mlačen i brez moči. Govor se torej ravna po okolišinah: po osebah, predmetih i časih. Kedar pravimo o kom, da ima dobro pisavo, to-le izrazujemo: Ta piše, kakor stvar njegovih predmetov tirja. Čem bolje zadeva in izpolnjuje ta zakon, tem izvrstniša je njegova pisava. Vsi govorski pripomočki, figure, prenosi itd. skoro so brez uspeha, ako ne stojé na svojem mestu. Vsaki torej vidi, da je izvrševatev teh neogibljivih zakonov — lepa pisava — sklenena se teškočo, i da je ona v resnici velika umetnost. — Predno pa dospé človek do ktere si budi druge umetnosti, koliko vaj i žrtve mora dostati; i da bi le ona — dobra pisava — doseči bila s tako majhenim trudom, kakor si nekteri domišljajo? Kakor gresta kipar i malar, da-si že umetnika, še ogledovat i študirat kipov i malb starejih mojstrov celó v daljne kraje, ne zavraš se ni truda ni znamenitih stroškov; tako naj se tudi mlajši, ki hočejo pisateljčevati, nikar ne strše pred vsm premišljevanja znanstvenih knjig, potem pa pozornoga čitanja klasičnih umotvorov gledé oblike. Zlog je tudi največi učitelj zgovornosti, i nikdo, čeravno kaj beseduje v kakem zboru ali društvu, naj se še od daleč ne prišteva govornikom, ako se nij izsolal pri mojstrih lepega, gladkega in umetnega govorjenja. Ti mojstri so klasiki v vezanej i nevcazej besedi, i to pred vsm starogrški i latinski pisatelji. Kdor ima srečo je v izvorniku čitati znati in umeti,

ta gotovo ne bo zamujal te lepe prilike; kajti v njihovih stvorbah veje neka čudna duševna velikota, ki te povzdiguje i k posnemanju sil. — Zlog je navadn ali mirno se izrazujoč, sredenj in vzvišen. Navadni zlog posnema samonasebno, domačo i pravno govorico že omikanih ljudij: v pisanih, podukih, pogovorih, časniških člankih, dopisih itd. Ta pisava tirja natančnost i jasnoto, ter se brani vseh viših rekov in okrasil; ona je lahka i malomarna nekako, a to le na videz. Govorskega okinjača se poslužuje toliko, kar ga je jej prišlo v navado. Stavski ritem je prijeten, i nikdar prisiljen. Ker tebe beseda tako na lahkem, mislé nekteri, da to pisavo zadene, kdor si budi. A ne samo, da je vsaki ne; ampak prisvoje si jo le malokteri celó: nekaj, ker zaučuje obilost lepoticja, s kojim nadomeščuje marsikdo le prerad samohsebno; nekaj, ker se kakor v diviškej nepokvarjenosti sramuje druhalskih izrazov*). Teh 2 nedostatkov, pogubljivima skalama enasih, treba se skrbno izogibati; v čemer so pa nekteri malopazni, ker ali prenapeto pišo hliné ženialnost, ali pa brez izbora posnemajo domačo prosto besedo. V l. obziru pa vendar nij, da bi se imela

*) Celó v nekterih šolajgrah sredujemo neko ostudno primojduševanja i hudičevanje. Igra naj nam pokazuje jezik tudi nizkih ljudij v nekem sublimatu, kolikor se to strinja z bistvom takih oseb. Dialog nij po nikakem še živahen i popularen, ako ga s takimi smetni obložimo i naspljemo, češ, da govorimo kakor prsto ljudstvo v navadnem življenji. Živahnost je vas drugo; neka privilegija menda je za neke izvoljence.

št. 10169/VII vsled razpisa visokega c. k. ministerstva za notranja opravila od 17. julija 1897 št. 9724/248 poročalo, da je zapopaden med onimi projekti, kateri se nameravajo najpoprej izvršiti (Preteklo je od tega že 10 let — a projekt je še vedno na papirju). Dalje je nevarna cesta pred vasjo v Plavah, kjer jo Soča o povodnjih skoro vsako leto enkrat ali dvakrat doseže in prepluje, občevanje zapira in kar nenadoma na njej zasadi, brez usmiljenja pograbi in odnese. Znano je, da je v pretekli zimi dva s blagom težko obložena voza tako zasadila, enega zasaknila, drugega pa v svoje mrzle valove potegnila. In tako so še nekatera mesta silno potrebna preuravnanja, da postane cesta taka, kakoršna se sposobi za trgovsko občevanje.

Zdaj, ko nam je po vodi splavala najlepša nada, nada, katere se je cela dežela strastno oklepala, ker je pričakovala, da se po njej za vselej reši svoje sedanje ekonomične mizerije — zdaj, pravim, ko je v državnem zboru padel in skoro gotovo za dolgo, če ne za vselej, padel predlog zastran Predelne železnice, zdaj je pač tembolj opravičena tirjatev cele naše dežele, katero smemo postaviti do visoke vlade, da nam edino sredstvo, katero nas utegne v naših kmetijskih, obrtnjskih in kupčijskih interesih, vsaj nekoliko, odškodovati za odbito železnico — tako uravna in vdrži, kakor je potreba za čedalje živahnejše kupčijsko občevanje po Koroški cesti.

Z ozirom na vse te razloge in gledé na to, da ni bilo v državnih proračunih za pretekli dve leti nič preskrbljenega za preuravnavo Koroške ceste in da je tudi v proračunu za tek. leto ta cesta čisto prezirana, oprostujem si predlagati, naj blagovoli visoki zbor skleniti:

Naročuje se deželnemu odboru, naj odpošlje visoki vladi petico, da sprejme v načrt državnega proračuna za l. 1898 izdani znesek za izpeljavo najpotrebnejših del na Koroški cesti in da tudi za naprej nepretrgoma vsako leto v isti namen v držav. proračune primerne svote sprejema ter jih pri vis. državnem zboru z vsem svojim uplivom podpira, dokler bo vsa cesta skozi in skozi tako uravnana, kakor je potrebno za uspešno kupčijsko občevanje.

Predsednik poroča potem o treh dopisih c. k. namestništva, katere je prejel zadnje dni deželni odbor, da jih deželni zbor vzame na znanje ali pa o njih sklene, kar se mu primerno zdi.

Pervi dopis zadeva uravnavo Soče v Furlanskem delu dežele, drugi priporoča, naj bi se na avstrijske strani dognala dela na skladovni cesti, katere derži do mesta čez reko Taglio na meji sosedne Italije. Slednji dopis zahteva deželno garancijo za povračilo posojila, katero namerava država dati za kanalizovnje terziškega močvirja.

Poslanec Coronini predlaga, naj bi se zadnje omenjeni dopis in Kovačičev predlog zaradi posebne važnosti dotičnih predmetov že danes v razpravo vzela. Ko obvelja nujnost, izročita se po Pagliaruzzijevem predlogu oba predmeta posebnemu odseku sedmih udov v razpravo. V ta odsek so voljeni po trikratnem glasovanju poslanci: dr. Abram, grof Coronini, Dottori, Benardelli, dr. Tonkli, Pagliaruzzi in dr. Deperis. Odsek si je izvolil za predsednika grofa Coronini-ja.

ta pisava vselej zdrževati vsacega kinča; ona bodi mariveč lična ali elegantna, kolikor jej je dopaščeno. Po spricevalu latinskega pisatelja so se rimski govorniki odlikovali z neko govorsko soljo ali elegantno posebnostjo, katere drugi nerimski, še tako sijajni mojstri niso bili nikakor kos. Znan je izrek: „in T. Livio, mirae facundiae viro, inesse quamdam Patavinitalatem.“ Bolj duhovito, čeravno negativno, nij mogla Polionova sodba izraziti tega, kar gledé Grkov „aticizem“ imenujemo: jezika soli med v sublimatu. To je nekaj v celoti miselskega izraza, čemur ne znamo točne definicije, kakor je ne znamo v obsegu občinstva, ker se čuti neizračunljivo in nepravilno križajo, slabé in množé. Kdo bi pa tudi solne žarke po vseh učinkih na raznih objektih v zraku, na morji, na kopnem, v jutranji rosi, v oblaci in sploh v naturinem neskončji hotel klasificirati se skromnim pismpm? Pač namara, ko bi se vse, kar se v človeškej notrini godi, le približkoma zamoglo povedati. Še svojim pismpm večidel izrazujemo misli in občutke. Neznanski veliko načinov je, v katerih je obelodanujemo. Lahko se trdi, da tudi z obgledom na to pisavo bi bilo toliko zlogov kolikor ljudij, i le zakoni, po izgledih častitih mojstrov, posneti i potrjeni nam imajo biti vodila tudi v tem. — Sredi navadnega in vzvišenega stoji srednji zlog ali cvetoti, ki dopušta vse kinče umetnosti, sijajne misli i zastrane. Jezik je miloslišen i teče, dejal bi, kakor bistra reka med zelenecimi logi i livadami; rabi se v zgodovinskih knjigah, v akademskih i drugih govorih ta prijetna pisava, i sploh v tacih spisih, kjer je geslo viša duševna zabava i zanimanje. Gledati je na to, da se misli vežejo, kar se pa nekterim, tega zloga se slušecim, noče posrečiti, ker padajo v oni: *genus, quod appellamus dissolutum, eo quod sine nervis et articulis fluctuat huc et illuc.* Ker uživa ta zlog več slobodo

Potem sledi dnevni red, o katerem prinesemo poročilo v prihodnjem listu.

Dopisi.

iz goriških brinov, 15. aprila. (Izv. dop.)

Že velikokrat so se slišale pritožbe čez ceste na Goriškem in to po pravici, kajti cestni odbori in posebno odborniki po deželi prav redko kedaj ceste pregledujejo in še takrat se ti gospodje malo zmenijo, ali je cesta v dobrem ali slabem stanju. Ta velika slabost cestnega odbora se posebno v hribovskih krajih razločno kaže. Priskerbovanje gruča za ceste se po navadi po dražbi oddaja, najemniki pa navadno prav slab ali s polovico zemlje namešan gruč pripravlja; in kar je gruča, je pa tako debel, da bi se z njim dalo prav lepo zidati. Cestni odbor, ki bi moral gruč pregledovati, se pa malo zmeni, ali je gruč dober ali slab. Zatorej uprašam slavni cestni odbor, ali bi ne bilo bolje, da bi se delo za napravljanje gruča oddajalo po srednji in stalni ceni in za vsako občino le domačim ljudem, ali pa še najbolje, da bi županstva ta dela prevzela, ki naj bi take delavce vzela, kateri ne morejo težkega dela opravljati, ki bi pa gruč gotovo lahko tolkli. Taki ljudje po navadi beratičijo, ker ne morejo primernega dela vdočiti. Če bi se torej takim ljudem to delo naložilo, bi bilo za občino velika dobrota. Gruč bi moral biti srednje debel in za to postavljeni cestni odborniki bi morali delo nadzorovati.

Skoro za vse skladovne ceste so nastavljeni stalni cestnarji, da ceste sprti popravljajo. To bi se mi ne zdelo slabo, ako bi cestnarji svoj posel vestno opravljali, a po navadi le tu pa tam cesto malo poberskajo, da je še slabša; cestni odbor pa to mirno gleda.

Videl sem to pomlad v večih krajih ceste popravljati, nočem pa o vsakem kraju posebej pisati, samo o popravljanji ceste iz Gergarja, posebno proti Cepovanu, naj nekoliko izpregovorim. Pred kratkim časom namreč se peljem po isti cesti; videl sem v večih krajih vso cesto z zemljo pokrito, po zemlji pa tako debelo kamenje, da je vagal jeden kos, gotovo je eden do dva Kilogr. Vsak si zamore lahko misliti, kaka mora biti vožnja po takej cesti. Cesto po navadi prav redkokrat posipljejo in to takrat, ko je že vsa zgledana, kakor bi jo bila kaka povodenj poplaknila; gruč navadno prav na debelem nasipljejo, mesto da bi cestar sprti vsako jamico zasul in le po tankem posipal. S tem bi veliko dela in več kot polovico gruča prihranil, cesta bi bila pa dokaj boljša.

To za danes cestnemu odboru v prevdarek; želim pa, da bi ne bilo treba velikokrat zaradi tega pisati. Ako bo pa cestni odbor le naprej zeljnike mesto ceste pripravljati, bo moje pero vedno pripravljeno to delo svetu naznaniti.

Gorjan.

iz Kanalskega, 17. aprila. (Izv. dop.) — (Koncertna beseda — Vreme.) — Obširni, zanimivi program koncertne besede, katero je napravila kanalska čitalnica dne 15. aprila, privabil je iz različnih krajev

v rabi figur i drugih govorskih pospešil, godi se marsikomu v tej pisavi, ako nima dobrega okusa, da na mestu zabave povzrokuje v nas dolg čas i mrznjo; i to namreč, kedar rabi preveč ali neprilicnih i torej nepotrebnih pridevnikov, ali zastarane besede i ferme, pa tudi prenapete metafore itd. — Poslednji zlog je vzvišeni. Plemenitost mislij, svitle besede, obilost i visokost izrekov, pa tudi preživi občuti: vse to mora harmonično vladati v tej pisavi, ki dere kakor močna reka, noseča se sabo skale i jezove, ter skalnat breg premagavša i razširivša svojo strugo razprostranjuje tako svoje maestetično vodovje. Pesniku ali govorniku, vzvišeno govorečemu, mora se vsled njunih bliskov udati in ukloniti vsak duh, naj je še tako zoprn i mrzel. Ker pa tako govorjenje duševne moči ntruja, bilo bi nespametno dolgo ali nepretrgoma hoteti govoriti vzvišeno. „Važni reki ali sentencije, pravi neki lat. pisatelj, so v govoru oči; a kakor bi ne želel videti očes po vsem životu, tako tudi v govoru ne.“ Tirjajo se v vzvišeni pisavi visoke ideje, neka zamaknenost fantazije i sploh visokodušje; nadalje zlahtna beseda i lične fraze, žive misli in občutki, postavljeni na njim najprimerniši videk, živahni prenosi, figure itd. Opomniti bi se tudi še imelo, da ne same besede; ampak mariveč občuti delajo govor vzvišen. Vsaki vidi, da ima sleherni teh 3 zlogov, na svojem mestu, svojo prednost i veljavo i da hočejo biti vsi: jasni, verjetni, jedernati, pristni i gladki. Pišimo, al govorimo, kakor hočemo: Poslušatelj i čitatelj nas umata razumeti, prepričavati i kratkočastiti se. To je menda tukaj pravilo vseh pravil; torej naj se pisava ravna po osebah, predmetih i časih. Vzemimo konečno iz enega pisatelja izgled vseh 3 pisav, namreč iz Virgilijevih del:

Mirno: „O Meliboe, Deus nobis haec otia fecit; Namque erit ille mihi semper Deus; illius aram

Goriškega mnogo gostov, mej katerimi smo zapazili precejšno število Tolmincev, nekoliko Goričanov in Vipavcev. Mnogo smo pričakovali, a še več dočakali. Kaj tako dovršenega se ne vidi vsak dan in povsod. Nič ne pretiram, če trdim, da takega koncerta ne morete niti v Gorici z lastnimi močmi napraviti, niti ga ne morejo napraviti tam v beli Ljubljani.

G. Kocijančič je kot pevovodja mož na pravem mestu; s Hephaistovo svetilnico ga iščemo zastoj boljsega. On ima to neprecenljivo dobro lastnost, da se zna vtopiti v skladateljev duh in da zna, kar je glavna reč, tudi pevcem vdihniti to, kar sam občuti.

Pel je pa tudi zbor pod njegovim vodstvom tako izvrstno, da bi najhudomušnejši kritik — ne mogel le kako malenkost očitati. — G. Wallenhof je brezdvombeno najboljši tenorist na Primorskem; tega smo se prepričali pri Van Beethovnovi „Adelaide“, katero je pel s posebno občutljivostjo in nežnostjo, in pri duetu iz opere Claudio. Dasi so se vse pesni perfektno pele, hočem vendar le o nekaterih nekoliko govoriti. Srečna je bila vodjeva misel, spraviti na oder pesen, katero pojó nežni ženski glasovi in pri kateri vmes pritiskajo krepka moška grla. Taka pesen je Lebanova „Slovenska deklica“. Ta pesen je, da kar naravnost govorimo, v pravem pomenu besede očarala. Nežni ženski glasovi nam niso le prijetno na uho doneli, govorili so nam tudi glasno k srcu. Nadejamo se, da ne bomo v prihodnje v Kanalu pri nobeni svečanosti več pogrešali ženskega zbora!

Krasni pesnici „Milo se v meni srce topi“ ne dela Hajdrihova kompozicija nečasti. Slišali smo že nekatere Hajdrihove skladbe, a nobena nij tako ugačala našemu srcu, kakor baš omenjena. Neka sladka otožnost se razliva po celi kompoziciji, ki nam s čudno močjo boža mehko srce. Ne le rahločutečemu ženskemu spolu priigrane so solzice v oči pri tej pesni, katero je kanalski kvartet tako občutljivo pel, tudi marsikatero moško srce se je žalosti topilo. Ta pesen naj se poje skladateljevim nasprotnikom, katerih bajé toliko ima, in prepričani smo, da osramoteni obmolčel

Kaj bi pa rekli o Kocijančičevem „Oblačku?“ Odkar sem ga prvič slišal, mi ta melodija ne pride več iz spomina. Stritar sme ponosen biti, da njegove klasične pesni najdejo take skladatelje. G. dr. Lisjak ima prav prijeten, lepo-doneč glas; pel je bariton-solo zelo občutljivo. Da bi se ta pesen le bolj razširila in tudi v daljne kroge prodrla! Na Goriškem je dozdej niso še nikjer peli, kakor v Kanalu. — Schubertov komičen tercet „Advokata“, katerega so peli gg. Wallenhof, Henik in Kocijančič, je vzbudil mnogo smeha. Tudi našim kmetom je dopadal. Zakaj, pač nij težko uganiti! Videli so, kako veselo pijejo gospodje advokate za Sempronijeve lepe novce sladko vinčice, „juhej!“ In kako to lepó na uho doni: „klin, klin, klin!“ „O justitia praestantissima!“ Da bi jih hotel ta tercet le izmodriti, da bi svojih krvavih žuljev ne nosili tako lehkomišljeno advokatom v nenasitljive žepa!

Toliko o petju. Naj le omenimo še, da je bila dvorana mnogo kriva, da se niso močni, čisti glasovi tako odmerali in razlegali, kakor bi bili želeli in pričakovali. I še bolj bi bili uživali umetnost, da bi ne bil gospod pevovodja, v čegar roki — recte grlu — so bili nekateri soli, malo zagrljen. Toda to so le malenkosti, katere radi odpustamo.

Saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus“. Egl. I. Srednje: „Ipse caput tonsae foliis ornatus olivae Dona feram. Jam nunc solemnes ducere pompas Ad delubra juvat, caesosque videre juvencos.“ Geor. III. Vzvišeno: „Dixerat, Herculea bicolor cum popul. umbra Velavitque comas, folisque innexa pependit, Et sacer implevit dextram scyphus: ocyus omnes In mensam laeti libant, divosque praecantur.“ — Aen. VIII.

To majheno, skromno stvarco za danes; prihodnjič, ako ljubo, o prevajanji. Zelo kratkemu biti, bil mi je nalog.*)

Fr. Z.—ski.

CVETJE.

(Nabral Mozirski).

Dečko Cirus je dejal nečega dne svojemu dedu: „O kacega lepega deda jaz imam!“ Mati ga je na

*) Da nij še zadosti korektno pisati v slovnicih pomen (saj je to še le elementarna študija proti drugim tirjavam) spricaje Lessing, ta kosmopolitični klasik i morda največi kritik vseh časov, ki je to, kar je učil, tudi v djanji sé svojimi umotvori dokazal. Na mestu, kjer se nad Gottschedovsko prestavo nečega igrokaza jezi, stoje te besede: „Uneträglich! Der Sinn ist vollkommen übertragen, aber der Geist ist verflogen.“ — Taka se godi vsem tistim, ki po drugem ne segajo ko po slovnici ali prav za prav samo in edino po njenem oblikovji, češ, da je to že zadost, i sve drugo prije samo. O neprecenljivosti slovn. študij bom pa govoril v životopisu italjanskega Sofokla, V. Alfieri-ja, čigar „Oresta“, kakor sem slišal, ravno prevaja moj precejnjeni prijatelj, B. Trnovec, ki je nas mej drugim z izvrstno prestavo Heinetove tragedije: W. Rattcliff obdaril. Alfieri, kakor znano, se je, že prileten, lotil slovnice. To, da bi me nikdo slabo ne razumel,

Pis,

Tudi manjši del programa, deklamatorični del, se je vršil povoljno. „Sam ne ve, kaj hoče“, je prav prijetna gluma, ki se da lepo poslušati. Gospodje in gospice so svoje naloge dobro igrale, a vse je prekosil g. Cernovič, ki je težko nalogo profesorja Prohazke mojsterski igral. Taki dobri komiki so redki! Čestitamo mu! Kostumi so bili prav okusni in primerni.

Stritarjeva klasična podoba „Sokrat pri Dijogenu“ nij bila na pravem mestu. Razumeti jo morejo popolnoma le klasično izobraženi ljudje, katerim je tudi namenjena. Res je morda, da ste računili le na izbrano poslušalstvo, a treba bi bilo ozirati se tudi na preprosto ljudstvo. Pesnik nam v njej neusmiljeno biča hinavstvo; živo nam predstavlja pred oči, kako se zunanje življenje ne strinja z notranjim; kako se nekateri ljudje radujejo, živé in pitajo na stroške neumnega sveta. Vse je humbug, humbug, in zopet humbug! Svet se hoče slepiti — tedaj pijmo ga! Stari godrnjač Dijogen je bil izvrstno predstavljen. Sokrat nij bil tako mlad in tudi ne tako lep, kakor gospod, ki ga je predstavljal. V „nadepolnem“ pesniku smo videli boga Apolona, a ne grškega pevca.

Ce še omenimo, da je bil program malo preobširen — kajti trajala je beseda celi dve uri in pol — in preveč namenjen za muzikalično in klasično izobraženo poslušalstvo, potem mislimo, da smo pri kraji. Nekega vročega „gospoda“ iz Tolminkskega, ki se je mej besedo prav nedostojno vedel, bi radi malo oprali v mrzli Soči; a za danes mu še odpustimo in ne imenujemo njegovega imena, nadejaje se, da se kaj takega več ne pripeti.

Pri skupnem obedu smo se z lepim petjem pri kozarcu dobrega vina radovali pozno v noč. Poslovali smo se zjutraj od prijaznega Kanala s sladko nado, da nam vrli Kanalcji kmalu zopet napravijo tako kratkočasen večer. Živeli!

Kak kontrast mej prejšnjimi lepimi spomladanskimi dnevi in mej tem zimskim vremenom! Veselo je poganjalo drevje, zelenelo in cvelo je uže vse, in zdaj žuga beli sneg zopet vse pokončati. Kam prde naš ubogi kmetič, če ga bode še dalje tepla šiba božja? Edino upanje je še stavil na letošnjo dobro letino in še to upanje je šlo za drugim.

„Beli sneg, beli sneg padaj
Zapadi moje srce“.

Politični pregled.

V Gorici, dne 20. aprila.

Z današnjim dnevom so nekateri deželni zbori uže končali svoje zborovanje; naš goriški se najberže danes zapre; drugi pa so prosili za podaljšanje sesije. Kakor v goriškem tako so tudi večinoma v družih zborih bila o važnih prашanjih posveto vanja, če se jih sme tako imenovati, kratka, čemur se nij čuditi, ker je za zborovanje določen čas prekratek. Sicer hočemo ob priliki drugi pot o tem izpregovoriti.

Pisali smo v zadnjem listu, da se utegne v

to uprašala, ali je on lepši nego svoj oče. Cirus pa odgovori: „Mej Perzijanci je moj oče naj lepši; ali mej Medejci nijsem nobenega videl, ki bi bil lepši od mojega deda.“ Cirus je bil jako zmeren človek; jedel je malo, pil še manj. Necega dne je bil pri Astiagesu na obedu. Videč toliko jedi na mizi dejal je: „Ljubi ded (stari oče), ti se jako trudiš nasititi se; mi Perzijanci se lahkješe in hitreje nasitimo.“

Na to mu ponudi Astiages vina; Cirus odgovori: „To pa ne, kajti prepričan sem, da je strup v vinu; to sem videl zadnjič pri obedu. Ali se ne spominjate, da ste prišli ob pamet, ko ste ga pili. Dokler ste še sedeli, ste govorili le o njegovi moči; ko ste pa vstali, hoteli iti na ples, pali ste na—tla.“

Astiages: „Ko tvoj oče pije, se nikdar ne vpijani?“ Cirus: „Ne!“ Astiages: „Kaj pa dela?“ Cirus: „Odleže mu žeja, družega nič!“

Kralj Cirus je Grkom na zahodnem bregišču male Azije obljubil pomoči, a ti je nijso hoteli sprejeti. Po zmagi nad Krózom je pa on celo Azijo strahoval; poslali so tedaj Grki poslanca do njega, ter ga prosili prijateljstva. Cirus jim je pa na to sledeče odgovoril: „Bil je nekda ribič; sedel je dolgo ob bregu in žvižgal ribam na ples; a nijso hotele priti; vzel je potem mrežo in jih je vlovil; ko jih je pa na suho potegnil, so skakale okolo njega; on pa jim je dejal: „nehajte zdaj plesati, ker nijste hotle preje na moje žvižganje.“

Sokrat je pozdravil imenitnega gospoda na cesti; ta pa mu nij odzdravil in šel je naprej. Mladi Sokratovi prijatelji so pa bili radi tega jezni. Sokrat jim pa pravi: „Jezili bi se ne, ko bi jaz gršega človeka, nego sem jaz, ne pozdravil; zakaj se tedaj jezite, ko je ta človek menj uljuden od mene?“

Nekdo je tožil o dolgem potovanju. Sokrat

kratkem času Rusija pomikati čez Prut; do danes se to še nij godilo, kajti pričakuje se preje carja Aleksandra, da se osebno prepriča o dobrem stanju ruske vojske. Prihod carjev v Kišenevski vojni tabor napovedan je za današnji dan; po končanem pregledovanju svoje vojske najberže utegne car dati povelje, naj se prične osodepolni boj.

Turci delajo vse priprave, da se polastijo Kalafata naproti Widdinu, ko hitro prestopi Rusija turško mejo. Kaj počnejo v tem slučaju Rumunci, ne vé se gotovo, vendar mislimo, da se krepko v bran postavijo, dokler jim ne pridejo Rusi na pomoč. V novem času se piše, da oboroži Rumunija vso svojo vojsko. Isto tako bode imela Gerška do 15. majnika 60.000 dobro oboroženih mož ob turške meji. Angleška zavzema, kakor se poroča, še vedno svoje staro kramarsko stališče v orijentalnem vprašanju kljub domačej opoziciji; ona celó misli, da morajo vse velesile braniti celoto turškega carstva, kakor zahteva pariška po krimske vojski sklenjena pogodba. To bi smela Angleška po pravici tirjati, če bi bila Turčija spolnila vse one obljube za zboljšanje stanja drugoverskih podložnikov, katere je dala vsem vlastim po istej krimske vojski. Sicer so časi danajšnji vse drugačni, za katere se ne spodobi več ona pariška pogodba, katera garantuje in zagovarja obstoj in gospodarstvo barbarstva nad civilizacijo, za katero se Anglija tako močno poteguje edino le iz sebičnosti. Prav pametno bi bilo temveč, da bi vse druge vlasti, katere ne nosijo civilizacije samo na jeziku, zvezale se in zajedno sklenile o končnej osodi turškega gospodovanja. Pač žalostno, da se pusti, da Anglija povsod zavkazuje. Angleškega varuštva otresti se, bi bilo pač potreba celaj Evropi temveč, ko nij nobemu v korist razun Angliji sami.

Turci in Černogorci se niso še sprejeli, vendar utegne se v kratkem to zgoditi. Nikšiči se morajo namreč zopet z živžem preskerbeti, drugače se morajo Černogorcem vdati. Turški poveljnik v Hercegovini, Sulejman paša, pripravlja se z 18 batalijoni čez Dugo, kjer ga pričakuje 15.000 Černogorcev. Brez dvombe smemo torej hudih bojov pričakovati na severnem černogorskem bojišču. Na južnem bojišču zbranih je Černogorcev 11.300 mož in oblegujejo Podgorico. Ker bode tudi Derviš paša, turški poveljnik v Albaniji, hotel Podgoričanom pomagati, pričakujemo vojnih poročil tudi od te strani. Kakor smo v zadnjem listu omenili bijejo se uže Miriditi s Turčini ter so bili tudi uže

ga je uprašal: „Ali je tvoj suženj s teboj potoval?“ „Da“, odgovori mu prijatelj. „Ali je kaj seboj nesel?“ prasha Sokrat. „Veliko butaro.“ „Ta je gotovo truden?“ „Nij, poslal sem ga takoj nazaj v mesto.“ „Vidiš“ pravi Sokrat, „ti imaš srečo, to je, si bogat; a suženj je vbog, je pa zdrav. Ti si bogat in svoboden, a šibek in mehkužen; on je pa vbog, a zdrav in močen. Povej mi, kedo je srečnejši?“

Ko so Sokrata prijatelji pomilovali, jim je rekel: „Kaj počnete prijatelji? Odstranil sem ženske, da bi ne bil priča take šibkosti; kličite vašo srčnost nazaj!“

Ko je Aleksander slišal v očetovi zmagi, dejal je: „Moj oče mi ne bode nič pustil, da bi jaz uplenil.“

Aleksander je dejal Aristol: „Mojemu očetu sem hvalo dolžen, da živim; mojemu učitelju, da dobro živim“. V jutro pred bitko pri Gaugameli dejal je Parmenij Aleksandru iz spanja ga budeč: „Gospod, ti spiš, kakor da bi bili uže zmagali!“

Aleksander: „Ali nijsmo zmagali, ker imamo sovražnika (Darija) pred nami in nam nij treba ga po puščavi iskati?“ Aleksander je Braminom stavil sledeča vprašanja:

Aleksander: „Ali je več mrtvih, ali živih?“

Bram: „Več živih; ker mrtvih nij več.“

Aleks.: „Ali živi zemlja ali morje večje živali?“

Bram.: „Zemlja, ker morje je del zemlje.“

Aleks.: „Katera je naj zvitejša žival?“

Bram.: „Ista, katera je človeku še do dandanes — skrita.“

Aleks.: „Zakaj ste dražili kneza, da bi se proti meni spuntal?“

Bram.: „Mi smo hoteli, da bi on častno živel ali pa sramotno umrl.“

(Dalje.)

Turci pobiti v nekaterih bitkah, valed katerih so si prisvojili Miriditi mnogo turškega streliva, pušk in družega vojnega orodja.

Razne vesti.

Vojno znamenje je, da so se v Gorici vsi na pol invalidi raznih branš opozorili, naj bodo pripravljene na vsako povelje.

Rojanska čitalnica napravi dne 22. aprila 1877 „Besedo“ s sledečim sporedom: 1. Petje. 2. Tombola. 3. „Rodoljuba zmaga“, dvogovor. 4. „Gluh mora biti“, burka v 1. dejanju. Vstopnina za neude 20 kr. a. v. Začetek ob 7. uri zvečer.

Kmetijsko predavanje v Biljanu bo 29. aprila pop. ob 8. (ue kakor popred nazpanjeno dne 5. maja.)

Poduk bo obsegal: 1. Žveplanje trt. 2. O pridelovanju zgodnje zelenjadi. 3. O vinakih boleznih in sredstvih za preprečitev njih.

P. n. gg. odbornikom, poverjenikom, pevcom in sploh prijateljem „Slavčevim.“ Valed sklepa „Slavčevega“ odbora 19. aprila t. l. bode „Slavec“ pel v Nabrežini dne 10. maja t. l. praznik v Nebohoda pri slovesnej sv. maši ob 9½ zjutraj in pri koncertu ob 5 popoldne. Prosim prav spodobno vse p. n. gg. pevce, kateri se mislijo vdeležiti pri petji, naj mi blagovole nemudoma to naznaniti ter naj pristavijo, ali jim bode mogoče tudi pri sv. maši peti. Pela se bode Oberhofferjeva maša. Skušaja za mašo bi morala biti vže ob 8. uri zjutraj; zadnja poskušnja za koncert bode ob 3½ popoldne. — Program se bode naznanil v prihodnji „Soči.“

Ant. Hribar
„Slavčev“ pevovodja.

Iz Bovca se nam piše, da imajo sedaj snega več nego po zimi, kajti nič manj kot 32 cm. ga je palo pred nekolikimi dnevi. Temperatura vedno maj 20 in 50 Reaumur.

Narodno gospodarske stvari.

Pravila okrajne, posojilne kmetijske družbe v N. (Vknjižena družba z omejenim, mesečnim poročilom), po načrtu g. prof. Povše-ta.

(Konec).

V. Družbino vodstvo.

§. 22. Družbin pravilni odbor je sestavljen iz 12 udov, kateri iz med sebe izvolijo načelnika in njegova dva namestnika.

Odbor izvoli občni zbor na 3 leta. Vsako leto izstopijo 3 odborniki, ki se pa morejo zopet izvoliti. Dokler se ne uredi redna vrstitev izstopa, se izžrebavajo oni 3 udje.

§. 23. V pravilni odbor se morejo izvoliti le družbeniki okrajne posojilne družbe; pri tem treba paziti, da so odborniki izbrani, kolikor je le mogoče, iz vseh županij dotičnega okraja.

Opravljeni odbor zastopa družbo na zunaj, pred sodnijo in gosposko in oskrbuje opravila družbina po družbinih pravilih, vodi dopisnine, zapisnike, vodi in nadzoruje denarništvo in knjigovodstvo, odločuje plačilne nakaznice, sklepa račune in podaja o vsem natančna poročila občnemu zboru.

§. 24. Opravljeni odbor se shaja vsak mesec enkrat in mora biti vsaj 7 odbornikov nazočih, da so sklepi veljavni. V področje tega člega odbora spadajo:

1. Določitev in sploh vse naredbe za vodstvo in notranji pravilni rednik.
2. Sprejemanje novih družbenikov.
3. Izključenje družbenikov.
4. Dovoljenje in odpoved posojil.
5. Imenovanje družbinega odvetnika.
6. Vložitev tožeb proti dolžnikom.
7. Sklepanje letnih računov.
8. Predlaganje posebnih predlogov občnemu zboru.

9. Izročitev sklepov in nakazov občnemu zboru.

10. Imenovanje družbinega pravnega oseba.

Za vsako odborovo sejo se spiše protokolski zapisnik, katerega morajo predsednik in vsi pri seji nazoči odborniki podpisati.

§. 25. Vsakdanja opravila vodi in izvršuje načelnik ali eden njegovih namestnikov.

Načelnik odbora ima pravico in dolžnost voditi vsa družbina opravila, odborove seje sklicovati in jim predsedovati, izvrševati odborove sklepe.

VI. Nadzorovalni svet.

§. 26. Nadzorovalni svet je sestavljen iz 5 udov, ki se izvolijo v občnem zboru za 3 leta, in treba, da so glavni deli člega okraja v njem enakomerno zastopani. Vsako leto izstopi en ud, ki se pa more zopet izvoliti.

§. 26. Nadzorovalni svet ima dolžnost in pravico vestno in oistro paziti na interese družbe in nad-

zorovati celo družbino delovanje ter izvršbe občnih zborovih sklepov.

On ima pravico vsak čas pregledati vsa družbina pisma, odboroze zapisnike, knjige, denarnico, vlozene menjice, posebno pa ima dolžnost vestno.

1. Preiskovati letni končni račun in

2. Pregledati poročstva, ali so zadostljiva in zanesljiva ter o potrebi takoj skleniti, da se nezavarovana posojila brez odloga iztirjajo.

§. 27. Nadzorovalni svet izvoli iz med sebe načelnika, ki sklicuje vsaj vsak četrt leta sejo in morajo biti nazoči razun načelnika saj 3 udje nadzorovalnega sveta.

VII. Občni zbor.

§. 28. Občni zbor je sestavljen iz vseh družbenikov, ki imajo po en glas za vsak delež; za pet deležev 2 glasova, za 10 deležev 3, za vsakih daljših 10 deležev po en glas več n. pr. za 20 deležev 4, za 30 deležev 5 glasov itd. Ako družbenik ne more priti v zbor, more pooblastiti tudi svojega tovarša, da za-nj glasuje, vendar mora biti ta družbenik.

§. 29. Občni zbor mora sniti se saj enkrat v letu in navadno februarja meseca, da mu more odbor podati natančni končni račun za prejšnje leto. Sicer se o potrebi skličejo izredni občni zbori, če to zahteva nadzorovalni svet ali pa toliko družbenikov, da zastopajo $\frac{1}{5}$ deležev. Odbor mora vsikdar saj 14 dni popred vsakemu udu poslati vabilo k obnemu zboru.

V obnem zboru predseduje načelnik odbora.

§. 30. Področje obnega zboru:

1. Volitev pravnega odbora
2. Volitev nadzorovalnega sveta
3. Določitev plače pravnemu, družbinemu osebi

4. Določitev, po koliko odstotkov obresti se ima tirjati od posojil in dajati upnikom in kedar se imajo odpovedi dajati.

5. Odobravanje letnih računov in poročil o delovanju pravnega odbora in nadzorovalnega sveta.

6. Odločitev in rešitev proti odborovim sklepom vloženih pritožeb

7. Prememba družbinih pravil

8. Dovoljenje, da se smejo nova posojila vzeti

9. Odstavljenje odbora in nadzorovalnega sveta, ali posameznih udov teh odborov

10. Vložitev tožeb proti odboru ali nadzorovalnemu svetu zaradi slabega gospodarjenja.

§. 31. Odbor in nadzorovalni svet se volita z listki, prav tako vse osebe zadevajoče razprave; sicer pa se glasuje ustmeno in nadpolovična večina nazočih glasov odločuje. Le če se glasuje o točkah 7, 9 in 10 treba večine dveh tretjin vseh nazočih glasov.

§. 32. Občni zbor je veljaven, če je saj desetina družbenikov nazočih.

§. 33. Vse obravnave obnega zboru se zapisujejo in od predsednika, zapisnikarja in 3 družbenikov podpisujejo.

VIII. Razpust društva.

§. 34. Za razpust društva treba vsaj nadpolovične večine nazočih glasov in mora v obnem zboru od hoc biti saj nadpolovična večina vseh družbenikov nazoča.

IX. Družbi pridružena hranilnica.

§. 35. Vsakter more v družbino hranilnico vlagati veudar ne manjših zneskov od 1 gl., ktere vloge po more zopet zahtevati in sicer, če ne presegajo 20 gld., takoj; če so više od 20 do 50 gl., z odpovedjo 8 dni; čez 50 do 100 gl., 14 dni; čez 100 do 200 gl. 3 tednov, čez 200 enega meseca, čez 1000, 3 mesecev popreje. Vsakemu vložitelju se izroči knjižica z društvenim pečatom in s podpisu načelnika in jednega odbornika.

Sicer veljajo za to splošna hranilnična vodila.

X. Razsodba v prepirih.

§. 36. Prepri in pravde, ki bi znale nastati med družbeniki o družbenih zadevah, se poravnava in veljavno odločuje od obnega zboru, ktereza sklepom ne more nihče ugovarjati.

V tem smislu naj bi se osnovala posojilne družbe. Če bi vis. deželni zbor podelil ali posodil kapital ali prevzel nekako porostvo, naj bi si pa za to prideržal pravico nadzorstva, namreč da imenuje v slučaju podelitve posojila ali porostva v nadzorovalni svet primerno število udov.

Konečno omenja, da bi mogle tudi občine dajati porostva in v takem slučaju bi smele tudi one voliti v nadzorovalni svet.

Tržno sporočilo firme Jos. Pipan et Comp.
v Trstu dne 15. aprila 1877.

Negotovost političnega stanja je trajna, ona je kriva, da se zmirom nij pravega poslovanja v trgovini in da naše gospodarske zadeve hirajo; zdaj je pa vendar saj nekoliko upanja, da se bode v kratkem politično obnebe nekoliko izjasnilo in na to računajoč kaže trgovski svet en par dni sem nekoliko do-

bre volje za živahnejše trgovanje. Tudi domača notranja trgovina, katera je zdaj kake 3 mesece skoro popolnoma mirovala, se kaže nekoliko živahnejša, ker iz notranjih dežel so začele dohajati bolj pogoste naročbe, kar kaže, da zaloge kolikor toliko pojemajo; vsled tega je upanje, da se zdaj nadomesti zadnje mesece zaostalo delovanje; sicer pa je to le bolj upanje, pravega posla še nij in ga pričakujemo.

Kava — fina Ceylon je v zadnjem času ceneja postala; a zdaj so cene te baže blaga jako trdne in smemo poprej misliti, da poskočijo, nego padejo. Kava Rio, ktere se vendar največ porabi, je uže so-pet padla v ceni, kar je privabilo še precejšnje število kupovalcev, kajti mnenje se vzdržuje, da je zdaj ugoden čas za spekulacijo s tem blagom.

Olje oljkino — fino in najfinejše se prodaja po trdnih cenah in je tendenca za povišanje cen. Jedilna olja brez spremembe, akopram je v tem blagu še precej živahna kupcija.

Sadje — razun grozdica, ki se vzdržuje pri stalnih cenah — kupuje se zdaj veliko ceneje nego pred prazniki in nij misliti, da bi to blago v tej sezoni porastlo.

Mast — je vsled močnega dovažanja nekoliko padla, vkljub temu pa se prav malo poprašuje po tem blagu.

Riž — vsake baže prodaja se po stalnih cenah, ktere bodo tudi najbrže še za naprej nespremenjene ostale, če se ne zgodi kaj nepričakovanega; da bi pa cene tega blaga padle — na to noče verjeti nihče.

Petrolij. — Kako je v ceni padalo to blago, prepričali so se naši prijatelji iz naših jako nizkih faktur, kesneje je to blago porastlo za nekoliko percentov zaradi njega pomanjkanja na našem trgu in ker še zmerom veče zaloge primanjkuje, je trg še vedno jako stalen in nij pričakovati velikih sprememb za zdaj. — Omembe vredne so nekatere veče kupcije na našem trgu za september—december po gl. 22—22½.

Domači pridelki — skoro nespremenjeni, in akopram primanjkuje nekda fežola v krajih, kder ga največ pridelujejo, vendar nočejo cene tega blaga pomikati se na više, ker še zmerom izostajajo naročbe iz inostranskega. — Cene masla I. vrste so stalne; II. vrste blago pa ne gre naprej še po prav nizkih cenah ne.

Tukaj sledé cene važnejšega blaga:

Kava Rio nizke baže gl. 100, boljša gl. 102, srednja gl. 103½—gl. 104, dobra srednja gl. 105½ do gl. 107, fina gl. 108½—gl. 110, najfinejša, zbrana gl. 111—gl. 114, San Domingo gl. 110 do gl. 120; Java gl. 118 do gl. 128; Malabar srednja gl. 116—gl. 118, fin gl. 120 do gl. 124; Ceylon native srednja gl. 103 do gl. 108, fina gl. 115 do gl. 120; Ceylon plant. srednja gl. 143 do gl. 144, fina gl. 148—gl. 150, najfinejša gl. 152—gl. 154. Solza (Peri) gl. 158 do 160; Moka zbrana gl. 135—gl. 136.

Poper Singapore gl. 54, Batavia gl. 49.50; Penang gl. 49.

Olje oljkino, fino jedilno gl. 50—gl. 51, najfinejše gl. 54, namizno S. Angelo gl. 65; najfinejša gl. 67; dalmatinsko po kakovosti gl. 51., istersko gl. 51, geneveško najfinejše gl. 69½; francosko Provence gl. 70; Aix gl. 71, olje pavoljnato angleško Bristol I gl. 46½, II gl. 45, ribje olje, Hamburg gl. 120, laneno olje gl. 40, palmovo olje gl. 56, terpentino francosko gl. 78—gl. 85.

Sadje. Janež pulješki gl. 75, rožiči pulješki I gl. 10, Cipro, Candia gl. 7.50; fige v vencih gl. 13, fige pulješke gl. 12, fige smirnske Sultan I. gl. 25—gl. 40, kimej gl. 35, limoni I zaboj gl. 6, mandlji Bari gl. 88, sicilski gl. 90; pomaranče I zaboj gl. 5.50; rozine Sultan I gl. 28—gl. 30, II gl. 24—gl. 26. Elemé gl. 24—gl. 26, Cismé rudeče gl. 20—gl. 22, grozdice (uva passa) Zante I. gl. 24.50; II. gl. 23.50.

Razno blago. Metlice za čiščenje oblačila gl. 28, metle za hišo gl. 22, dvojnate gl. 23 vsakih 100 komadov; kositer I zaboj gl. 16—gl. 22, svinec španjski gl. 30, predivo omikano bolonješko najfineje gl. 110—gl. 120, neomikano za vrvarje I gl. 100, II gl. 95, predivo za čevljarje fino gl. 110, srednje gl. 100, bičniški tržaški 100 komadov, dolgi od gl. 26—gl. 50; kratki od gl. 22 do gl. 32, Rum Jamaica fin galona gl. 4, najfinejši gl. 6, gobe za šolo gl. 185, žveplo v palcah gl. 12.50 do gl. 14. — Žveplo v kosi gl. 11½, žvepleni prah gl. 15, vino Cipro hektol. gl. 45—70, Malaga aroba gl. 12—gl. 15, Xeres I aroba gl. 12 do gl. 15, grampa gl. 30 do gl. 60, cin angleški gl. 115 do gl. 120.

Žito. Pšenica gl. 15—gl. 16, reč gl. 10, ječmen gl. 9, koruza gl. 7.50—gl. 8.50, oves gl. 10.

Riž italijanski od gl. 21 do gl. 27, angleški Rangoon od gl. 17 do gl. 18½.

Mast—špeh v zabojih po 16-18 kom. gl. 64, po 19-21 kom. gl. 62.75, mast amer. Bankroft gld. 71.25, Wilcocks amer. gl. 68, loj dalmatinski gl. 53, tržaški gl. 54.

Petrolij v sodih gl. 22.25—gl. 22.50, v zabojih gl. 27.50.

Domači pridelki. Fežol (Cocks) gl. 11, bel dolg gl. 10½, kratek gl. 10, bokini gl. 10½.

mandelj gl. 11, svitlo rudeč gl. 10½, temno rudeč gl. 9½, rumen dolgljat gl. 9, rumen okrogel (kanarin) gl. 11½, zelen dolg gl. 9¾, zelen kratek gl. 8¾, maslo gl. 86 do gl. 87, proso gl. 12, konoplje gl. 22. — Sol v žakljih prodajalca gl. 9.70, se žakli vred gl. 9.96. — Vse te cene razumejo se za 100 K.º v tržaškem magacinu. S konca omenjena firma kupuje domače pridelke vsake baže in jih plačuje točno, jemlje jih pa tudi v komisijo.

P.S. Zadnje dni je poskočila cena posebno pri žitu kakih 150%, pri koruzi 25 soldov pri poloniku in sploh pri vseh domačih pridelkih, pa tudi pri kolonijalih. Ker je vojna skoro prav gotova, se ne ve, kaj nastane vse na našem trgu; veliki importerji so celo zaprli svoje zaloge in ne prodajajo nič, a žijo raste od dne do dne; denes (19) stanejo Napoleoni uže po gl. 10.47 in nekateri prerokujejo, da bodo v kratkem poskočili čez gl. 11. Situacija je torej jako kritična, a boljše tako, kakor vedna negotovost—se vsaj sčisti zrak.

LISTNICA UREDNIŠTVA. — Nekaterim gg. dopisnikom naznanjamo, da prinesemo zaradi pomanjkanja prostora prihodnjic. — Gospod Zakrajski! Prosim do prihodnje številke ves konec Emanueleid. — Gospod Mozirski! Prosim, da nam o pravem času pošljete nadaljevanje.

V Soči št. 12 t. l. ponuja gospa Demscherjeva vdova iz Železnikov lepe krovajce (Brotampfel) po nizki ceni. Ker pa imenovana gospa krovajcev sama ne izdeluje, bi k večjemu zamogla komu postreči s kupljeno robo. Fabriko za izdelovanje izvrstnih krovajcev, ki so po Goriškem in Vipavskem že dolgo časa gg. trgovcem dobro znani in s katerimi se vsaki čas urno in najboljšo postreže, ima

Jožef Potočnik

v Železnikih (Eisern in Oberkrain).

Podpisani naznanja, da ima svojo zalogo žvepla za žveplanje trt v drogeriji Glitter v Raštelu, v Podgori v lastni hiši in v mlinu v Muši.

A. Kocijancič.

Velika zaloga
oblek za gospode k „rimskemu kralju“
Adolfa Wellischa

nahaja se sedaj

samo na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse 11,
gegen. dem Naschmarkte, (popreje Keller & Alt)

in priporoča najelegantneje obleke za gospode in dečke; na dalje za pomladansko dobo: Gravelotte — sukuje po 12 gl., jednobavne cele obleke po 18 gld., po nizkih in stalnih cenah.

Naznanilo.

Podpisani naznanja slovenskemu občinstvu, da je te dni odperl svojo gostilnico in da bo po vsej moči prizadeval se zadovoliti goste z dobrimi in cenimi pijačami, jedili in s točno postrežbo.

JANEZ ZLOBEC
v Dutovljah.